

LAUSUNTO 5.3.2026

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
Stv@eduskunta.fi

Suomen Kättilöliitto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi asiasta HE 197/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ammattikorkeakoululain ja opintotukilain muuttamisesta (kaksoistutkintouudistus).

Kättilöliitto esittää kättilökoulutuksen nostoa ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi

Kättilöliitto ei kannata hallituksen esityksen mukaista kättilökoulusta ja esittää, että kättilökoulutus nostetaan ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi (YAMK), kesto 2 vuotta, laajuus noin 120 opintopistettä (NQF/EQF taso 7).

Kannatamme ehdotusta, että kättilökoulutus sisällytetään jatkossakin opintotukilain piiriin, ja että opintolainansaaaja on oikeutettu opintolainahyvitykseen kättilökoulutuksen osalta.

Kättilöliitto painottaa, että kättilökoulutus ylempänä ammattikorkeakoulututkintoa turvaa ammatin ja koulutuksen vetovoiman sekä kättilöiden saatavuuden tulevaisuudessa.

Perustelut kättilökoulutukselle ylempänä ammattikorkeakoulututkintona

Kättilöiden ammattialue on laaja ja työ on vastuullista. Se edellyttää itsenäistä, syvällistä ja erikoistunutta edistyneen tason asiantuntijaosaamista. Kättilön ammattialuetta on erityisesti säännöllisen raskauden, synnytyksen ja sen jälkeisen ajan hoito, mutta myös epäsäännöllisen raskauden, synnytyksen ja sekä jälkeisen ajan hoito yhteistyössä muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Lisäksi kättilön osaamisaluetta on naistentautien kättilötyö. Kättilö toteuttaa kokonaisvaltaista ja asiakaslähtöistä kättilötyötä eri-ikäisten asiakkaiden, vastasyntyneiden ja heidän perheiden parissa sekä edistää ja tukee hyvinvointia ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä.

Kättilö tutkii ja hoitaa asiakasta itsenäisesti, arvioi kokonaisvaltaisesti hoidon tarpeen ja aloittaa tilanteen tai oireiden vaatiman hoidon. Kättilön työssä korostuu kyky seurata ja arvioida asiakkaan voinnissa tapahtuvia muutoksia ja ennakoida niitä, ratkaista ongelmia sekä tehdä itsenäisesti päätöksiä asiakkaan terveydentilaan liittyen. Kättilö toimii seksuaali- ja lisääntymisterveyden asiantuntijana, johtaen omaa toimintaansa ja kehittäen omaa sekä yksikössään tehtävää työtä osana asiantuntijaryhmää.

Kättilökoulutus ylempänä ammattikorkeakoulututkintona vahvistaisi entisestään kättilötyön tietoperustaa sekä tutkimus- ja kehittämisosaamista. Kättilöiden asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset ovat muuttuneet, ja kättilöiden osaaminen, tehtävät ja vastuut ovat entistä laajempia ja siirtyneet edistyneen asiantuntijan tasolle. Tämä edellyttää yhä enemmän näyttöön perustuvaa toimintaa ja tutkimustiedon hakua, arviointia, soveltamista ja vaikuttavuuden arviointia. Kättilökoulutus YAMK-tutkintona mahdollistaa vieläkin paremmat valmiudet kättilön

ammattissa toimimiseen, ammattitaidon jatkuvaan ylläpitämiseen ja alan kehittämiseen sekä näyttöön perustuvaan toimintaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä.

Terveydenhuollon rakenteelliset ratkaisut, uusien toimintamallien kehittäminen ja tehokkuusvaatimukset edellyttävät kätilön tehtäväkuvan uudistamista. YAMK-tutkinto pystyy antamaan valmiudet vahvaan kliiniseen asiantuntijuuteen ja laaja-alaiseen teoreettiseen ja käytännön osaamiseen. Kätilökoulutus ylempänä ammattikorkeakoulututkintona mahdollistaisi tehtävänsiirtojen edellyttämän osaamisen sisällyttämisen koulutukseen sisältyvinä opintoina. Lisäksi se tukisi kätilöiden urapolkuja.

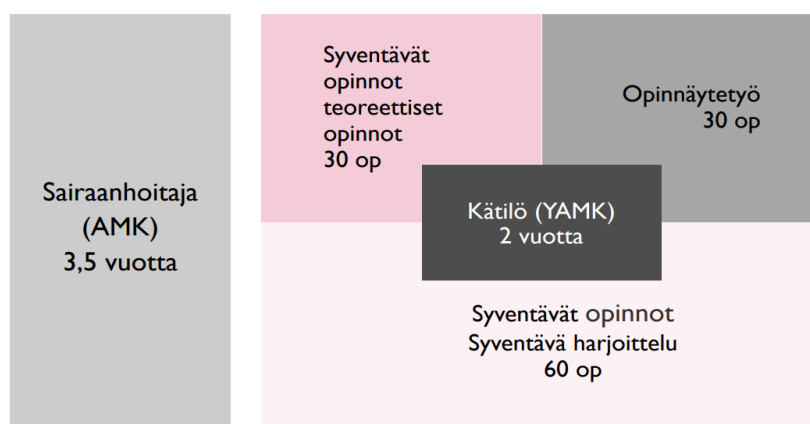
Kätilöliiton näkemyksen mukaan YAMK-rakenne poistaa ja vähentää rinnakkaisia ammattikorkeakoulututkintoja (sairaanhoitaja AMK + kätilö AMK). Se täyttää automaattisen tunnistamisen määrälliset vähimmäisvaatimukset ilman, että koulutuksen jälkeen on tarvetta suorittaa vuoden mittaista ammatin harjoittamista. Lisäksi se nostaa kätilöiden koulutustasoa, mikä tukee tavoitetta suomalaisten osaamistason nostamisesta. Koulutus olisi myös yhtenevä muiden pohjoismaiden master-tason kätilökoulutusten kanssa.

Sairaanhoitaja (AMK) -tutkinto pohjakoulutuksena varmistaa laadukkaan sairaanhoidollisen osaamisen. Suomalaisen kätilön tehtäväkuva ja työllistyminen etenkin suurten kaupunkien ulkopuolella sekä työvoiman liikkuvuus edellyttävät myös sairaanhoidollista osaamista.

Kätilökoulutuksen uudistamista YAMK-tutkinnoksi on ehdotettu aiemmissa kansallisissa selvityksissä (Karttunen & Vallimies-Patomäki [2015](#), Mettälä ym., [2019](#)).

Kätilökoulutuksen toteuttaminen YAMK-tutkintona

Kätilö YAMK-tutkinnon sisältö on kuvattu Mettälä ym. ([2019](#)) selvityksessä. Kliinisesti suuntautunut kätilö YAMK-tutkinto koostuisi kätilötyön syventävistä opinnoista 90 op ja opinnäytetyöstä 30 op. Kätilötyön syventävät opinnot sisältäisivät teoreettista opiskelua noin 30 op ja kliinistä harjoittelua noin 60 op sekä vapaasti valittavia opintoja. (Kuva 1.) Opintojen jakautuessa näin, teoreettisen opiskelun ja harjoittelun määrä on tasapainossa ja EU:n ammattipätevyysdirektiivin 2005/36/EY liitteen V teoreettiset ja käytännölliset tavoitteet täyttyvät. Näin ollen ammatillisten opintojen osuus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan sisällöt olisivat riittävät.

Kuva 1. Kätilö YAMK-tutkinnon sisältö (Mettälä ym. [2019](#))

Kätilöliitto esittää, että voimassa oleva ylemmän ammattikorkeakoulututkintoon hakeutumisen työssäoloehto poistetaan. Kätilö (YAMK) tutkinnon hakukelpoisuudelle ei ole tarpeellista asettaa työssäoloehto jo suoritettuna sairaanhoitaja (AMK) -tutkinnon jälkeen.

Kätilökoulutuksen tulee olla tutkintoon johtavaa koulutusta ja koulutuksen laajuus on ilmaistava opintopisteinä

Hallituksen esityksen mukainen kätilökoulutus olisi erikseen säännelty koulutus ja poistaisi tutkintotatuksen. Kätilöliitto pitää tärkeänä, että kätilökoulutus on jatkossakin tutkintoon johtavaa koulutusta ja johtaa kätilön tutkintotatukseseen. Tutkintotatuksen poistaminen haittaa koulutuksen vetovoimaa, ja yhdessä pitenevän koulutuksen kanssa se voi heikentää kätilöiden saatavuutta tulevaisuudessa, horjuttaa ammatillista asemaa sekä haitata ansiokehitystä.

Esityksen mukaan kätilökoulutus lisää myöhemmin kansallisen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehikseen, mutta näkemyksemme mukaan tämä olisi hyvä tehdä samassa yhteydessä uudistuksen muiden muutosten kanssa.

Kätilöliiton näkemyksen mukaan kätilökoulutuksen laajuus tulee ilmaista opintopisteinä tai vähintään ECTS-pisteinä ammattipätevyysdirektiivin mukaisesti. Vain kuukausina ja tunteina esitetty koulutuksen laajuus heikentää kansallista ja kansainvälistä vertailtavuutta sekä yhteistyötä EU:n muiden kätilöitä kouluttavien oppilaitosten kanssa.

Kätilö YAMK-koulutusrakenne tuottaa automaattisen tunnustamisen EU-alueella

Kätilöliiton esittämä kätilö YAMK-koulutusrakenne tuottaa automaattisen tunnustamisen EU-alueella ja tukee vapaata liikkuvuutta. Hallituksen esityksen mukaisessa kätilökoulutuksessa automaattisen tunnustamisen edellytykset saavutetaan vasta, kun on harjoittanut tyydyttävästi kaikkea kätilötoimeen kuuluvaa toimintaa valmistumisen jälkeen yhden vuoden ajan. Kätilöliitto korostaa, että on käytännössä mahdotonta kartuttaa työkokemusta vuodessa kaikilta kätilötyön alueilta: raskauden, synnytyksen ja sen jälkeisen ajan kätilötyöstä, naistentautien kätilötyöstä ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisestä. Lisäksi se ei ole nykyisessä palvelurakenteessa mahdollista, koska perusterveydenhuollon yhdistetyissä äitiys- ja lastenneuvoloissa työskentely edellyttää terveydenhoitajan tutkintoa.

Näkemykset hallituksen esityksen kätilökoulutusrakenteesta

Kätilöliitto esittää vakavan huolensa, että esityksen mukainen 18 kk ja 3000 tunnin kätilökoulutus on opiskelijan näkökulmasta epärealistinen toteuttaa tavoiteajassa. Se tarkoittaa opiskelua 38,5 h / viikko 18 kuukauden ajan (78 vk) ilman taukoja. Käytännössä opintojen toteutuminen tässä aikataulussa on erittäin haastavaa, ja opinnoissa on todennäköisesti kesä- ja joulutauko. Kahden vuoden laajuinen kätilö YAMK-tutkinto mahdollistaisi joustavuuden tarvittavien harjoitteluiden ajoittamisessa.

Tuomme esiin, että synnytyssairaaloiden lakkautusten takia harjoittelupaikoista on jo tällä hetkellä pulaa ja kesäaikana harjoittelupaikkoja on saatavilla hyvin rajoitetusti. Lisäksi opettajilla on vastuu ja velvoite opiskelijaohjauksesta opiskelijoiden harjoitteluaikana, mutta opettajan kesäajan lakisääteisen vapaajakson aikana opiskelijan oikeus tavoittaa opettaja ja saada tältä ohjausta, ei toteudu. Tämä vaikeuttaa kesäharjoitteluiden toteutusta.

Kätilöliitto kritisoi, että kätilökoulutus pidentyy viiteen vuoteen, mikä vastaa maisteriopintojen laajuutta, mutta tutkinnon taso ei nouse ammattikorkeakoulutasolta (NQF/EQF6-tasolta) ylemmälle ammattikorkeakoulutasolle (NQF/EQF7-tasolle). Koulutusrakenne ei myöskään ole Bolognan prosessin mukainen (3+2 vuotta).

Kätilöliitto ehdottaa, että sosiaali- ja terveysvaliokunta lausuisi sivistysvaliokunnalle, että kätilökoulutus nostetaan ylemmäksi korkeakoulututkinnoksi. Siten turvataan pitenevän koulutuksen laatu ja vetovoima sekä kätilöiden saatavuus myös tulevaisuudessa.

Helsingissä
5.3.2026

Päivi Oinonen
puheenjohtaja
Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry
paivi.oinonen@suomenkatiloliitto.fi
045 664 0000